

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΑΛΟΓΗ (TRIAGE)

ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΗ ΑΡΧΙΠΥΡΟΣΒΕΣΤΗ
**ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΗ -
Π.Υ. ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ**
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΣ
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ, MED, MSC ΣΤΗΝ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ
e-mail: vpantkd@yahoo.gr

Τα μείζονα συμβάντα προκαλούν συνήθως μια χαοτική κατάσταση και απαιτούν ειδική αντιμετώπιση για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική παροχή επαρκούς ιατρικής βοήθειας. Μείζων συμβάν καλείται κάθε συμβάν που προκαλεί γρήγορη και μεγάλη συρροή βαριά τραυματισμένων ανθρώπων και που υπερβαίνει τις δυνατότητες και τα μέσα των τοπικών υπηρεσιών υγείας για παροχή περίθαλψης και ειδικής ιατρικής βοήθειας, όπως αυτή θα παρέχονταν σε φυσιολογικές συνθήκες.

Τα μείζονα συμβάντα προκύπτουν συνήθως σε:

- Ατυχήματα σε μέσα μαζικής μεταφοράς (λεωφορεία, αεροσκάφη, τρένα, πλοία, κ.λ.π.),
- Φυσικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες, καύσωνες, φωτιές κ.λ.π.),
- Βιομηχανικά ατυχήματα (τοξικές ουσίες, εκρήξεις κ.λ.π.)
- Τρομοκρατικές ενέργειες (φωτιά, εκρήξεις, μαζικές μολύνσεις κ.λ.π.)
- Πολέμους

Γίνεται κατανοητό ότι σε καταστάσεις πολλαπλών τραυματισμών και συνθηκών καταστροφών όπου εξ ορισμού οι διαθέσιμοι υγειονομικοί πόροι οι προμήθειες, ο εξοπλισμός, οι εγκαταστάσεις και το προσωπικό είναι ελλιπείς, είναι απαιτούμενο να υπάρξει διανομή τους όχι μόνο σε εκείνους που τους έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, αλλά και σε όσο το δυνατόν περισσότερους. Με απλά λόγια θα πρέπει να γίνει «το μεγαλύτερο καλό στους περισσότερους». Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν εφαρμοστούν διαδικασίες και πρωτόκολλα διαλογής. Η έννοια της Διαλογής σε καταστάσεις κρίσεων και καταστροφών αφορά κάθε επίπεδο περίθαλψης των θυμάτων.

ΔΙΑΛΟΓΗ (TRIAGE): Μέθοδος χρησιμοποιούμενη για να ταξινομήσει τραυματίες σχετικά με τη βαρύτητα της πάθησης, ή της βλάβης, με στόχο τον ορισμό προτεραιοτήτων αντιμετώπισης.

Η έννοια TRIAGE προήλθε από τον κόσμο της πολεμικής ιατρικής. Από τον 17ο μ.Χ. αιώνα άρχεται το σύστημα δια-

λογής τραυματιών στον πόλεμο του Spayer μεταξύ Άγγλων και Γάλλων, όπου ένας γάλλος χειρουργός ονόματι Dominique Jean Larrey εισήγαγε την λέξη TRIAGE. Μετά από αυτά ο Larrey ανακηρύχθηκε ο επικεφαλής χειρουργός της αυτοκρατορικής φρουράς του Ναπολέοντα ως ανταμοιβή για την ανάπτυξη του πρώτου συστήματος άμεσης επιτόπιας φροντίδας και μεταφοράς στο πλησίον νοσοκομείο. Κατά συνέπεια κύριος στόχος

της Διαλογής είναι γενικότερα η παροχή ιατρικής βοήθειας σε εκείνους που την έχει αμεσότερα ανάγκη.

Σε μια πανδημία π.χ. θα βρεθούμε μπροστά σε ανθρώπους που θα έχουν ανάγκη νοσηλείας σε ΜΕΘ και μερικοί από αυτούς θα είναι εμφανές ότι δεν θα επιζήσουν. Είναι απαιτούμενη εδώ η επιλογή εκείνων με τις μεγαλύτερες δυνατότητες επιβίωσης. Οι ομάδες διάσωσης που θα βρεθούν στον τόπο του συμβάντος πρέπει να παρέχουν τις πρώτες βοήθειες όσο γίνεται πιο γρήγορα. Η διακομιδή, τελικά, δεν αποτελεί τόσο επείγουσα υπόθεση, όσο είναι η παροχή σωστών πρώτων βοηθειών και η προετοιμασία

- Μαθαίνεται εύκολα
  - Μνημονεύεται εύκολα
  - Η διαδικασία απόφασης είναι σαφής
  - Στηρίζεται στην γνώση του B.L.S. (Basic Life Support)
- Το σύστημα Triage S.T.A.R.T. κατατάσσει τους τραυματίες ανάλογα με την κατάσταση που βρίσκονται σε χρώματα. Υπάρχουν ειδικά ταμπελάκια (tag) με αντίστοιχα χρώματα που τοποθετούνται στους τραυματίες:
- **Πράσινο Χρώμα:** Ελαφρά τραύματα
  - **Κίτρινο Χρώμα:** Μπορεί να περιμένει
  - **Κόκκινο Χρώμα:** Άμεση Προτεραιότητα
  - **Μαύρο Χρώμα:** Χωρίς ελπίδα σωτηρίας

Αναλυτική ταξινόμηση τραυματισμών ανάλογα με το χρώμα

- **Πράσινο Χρώμα:** Ελαφρύς τραυματισμός

Ασθενείς με μικρά τραύματα. Συνήθως βοηθούν στην αντιμετώπιση ασθενών με βαρύτερα τραύματα. Οι ασθενείς είναι περιπατητικοί και μεταφέρονται τελευταίοι στον σταθμό Α' Βοηθειών.

Π.χ.: μώλωπες, θλαστικά τραύματα, μικρά κατάγματα, νευρικό κλονισμό κ.λ.π.

• **Κίτρινο Χρώμα:** Μπορεί να περιμένει

Ασθενείς με σοβαρά τραύματα που δεν απειλείται άμεσα η ζωή ή η ακεραιότητά τους, όχι απειλητικά για τη ζωή. Οι ασθενείς αυτοί μπορούν να περιμένουν.

Π.χ.: πνευμοθώρακας, τραύμα κοιλιάς σε αεροδυναμικά σταθερό ασθενή, κλειστά κατάγματα οστών κ.λ.π.

• **Κόκκινο Χρώμα:** Άμεση Προτεραιότητα

Ασθενής με βαριά τραύματα που μπορούν να αντιμετωπιστούν με λίγα υλικά σε μικρό χρόνο με αυξημένες πιθανότητες να σωθούν. Οι ασθενείς αυτοί δεν μπορούν να περιμένουν. Μεταφέρονται πρώτοι στους σταθμούς περισυλλογής τραυματιών

Π.χ.: πνευμοθώρακας υπό τάση, απόφραξη αεραγωγού από χάλαση γλώσσας, μεγάλη εξωτερική αιμορραγία, κάκωση κοιλιάς σε αεροδυναμικά σταθερό ασθενή.

• **Μαύρο Χρώμα:** Χωρίς ελπίδα σωτηρίας

Ασθενείς με πιθανότητα επιβίωσης πολύ μικρή, τραυματίες με τραύματα ασύμβατα με τη ζωή ή χωρίς αυτόματη αναπνοή, ή με τραύματα τέτοιας βαρύτητας που επίκειται ο θάνατός τους. Οι ασθενείς αυτοί απομονώνονται αμέσως.

Π.χ.: βαριά ΚΕΚ, έγκαιμα πάνω από 40% σε μεγάλης ηλικίας ασθενή, ή νεκροί.

Χώρος Διαλογής

Για τη διαδικασία διαλογής ο μνημονικός κανόνας που χρησιμοποιείται είναι:

RPM: 30 - 2 - Can do

Πιο αναλυτικά:

- **[Ελεγχος αναπνοής, Respirations]** Ρυθμός αναπνοών

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

κάτω από 30, ή πάνω από 30.

- **[Έλεγχος αιμάτωσης, Perfusion]** Ψηλαφτός ή μη ψηλαφτός κερκιδικός σφυγμός ή χρόνος τριχοειδικής επαναιμάτωσης λιγότερο ή περισσότερο από 2 δευτερόλεπτα.
- **[Επίπεδο συνείδησης, Mental status]** Ακολουθεί ή δεν ακολουθεί απλές εντολές (Can-do)

Κάρτες Διαλογής

Βήματα στη διαδικασία της Διαλογής

Αφού φωνάξουμε την ιδιότητά μας, ζητάμε από τους τραυματίες που μπορούν να περπατήσουν να έρθουν προς το μέρος μας. Αυτοί οι τραυματίες κατηγοριοποιού-

νται ως ΠΡΑΣΙΝΟΙ. Τους καθοδηγούμε σε συγκεκριμένο χώρο. Κάποιος αναλαμβάνει να τους σημάνει (tag) ως ΠΡΑΣΙΝΟΥΣ. Κάποιος παραμένει μαζί τους.

Βήμα 1ο

- Έλεγχος αναπνοής
- Εάν το θύμα δεν αναπνέει γίνεται διάνοιξη αεραγωγού.
- Εάν το θύμα αναπνέει και έχει αναπνοές πάνω από 30/λεπτό τότε κατατάσσεται στην ΚΟΚΚΙΝΗ κατηγορία.
- Εάν το θύμα αναπνέει και έχει αναπνοές έως 30/λεπτό τότε πήγαινε στο επόμενο βήμα.
- Εάν το θύμα παρά τη διάνοιξη του αεραγωγού συνεχίζει να μην αναπνέει τότε κατατάσσεται στη ΜΑΥΡΗ κατηγορία.

Βήμα 2ο

- Έλεγχος αιμάτωσης
- Εάν το θύμα έχει μη ψηλαφτό κερκιδικό σφυγμό, ή η τριχοειδική επαναιμάτωση είναι πάνω από 2 δευτερόλεπτα, τότε κατατάσσεται στην ΚΟΚΚΙΝΗ κατηγορία.
- Εάν το θύμα έχει ψηλαφτό κερκιδικό σφυγμό ή η τριχοειδική επαναιμάτωση είναι κάτω από 2 δευτερόλεπτα, τότε πήγαινε στο επόμενο βήμα.

Βήμα 3ο

- Επίπεδο συνείδησης
- Ελέγχουμε εάν το θύμα μπορεί να ακολουθήσει απλές εντολές, όπως: «Σφίξε το χέρι μου»
- Εάν το θύμα ακολουθεί απλές εντολές, τότε κατατάσσεται στην ΚΙΤΡΙΝΗ κατηγορία.
- Εάν το θύμα δεν ακολουθεί απλές εντολές, τότε κατατάσσεται στην ΚΟΚΚΙΝΗ κατηγορία.

Σχηματική παράσταση της διαδικασίας Διαλογής Παραδείγματα Πρωτογενούς Triage

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1ο

Μια νεαρή γυναίκα με ελαφριά εγκαύματα στο πρόσωπο σε πλησιάζει και σου λέει κρατώντας το δεξί της χέρι «πρέπει να το έχω σπάσει»

Εκτιμάς την κατάσταση ελέγχοντας ζωτικά σημεία:

- Έχει 24 αναπνοές /λεπτό
- Έχει Καρδιακή συχνότητα 120 σφίξεις /λεπτό

Το χρώμα που αντιστοιχεί στο παραπάνω θύμα είναι: Πράσινο

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2ο

Πλησιάζεις ένα θύμα, το οποίο είναι στο έδαφος έχει τραύμα στον ώμο και κρατάει την κοιλιά του.

Εκτιμάς την κατάσταση ελέγχοντας ζωτικά σημεία:

- Έχει 36 αναπνοές /λεπτό
- Οι καρδιακοί σφυγμοί δεν είναι κανονικοί, η τριχοειδική επαναϊμάτωση είναι 5 sec
- Το θύμα σε επώδυνο ερέθισμα βογκάει

Το χρώμα που αντιστοιχεί στο παραπάνω θύμα είναι: Κόκκινο

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3ο

Πλησιάζεις ένα θύμα, το οποίο είναι στο έδαφος.

- Το θύμα δεν έχει επίπεδο συνείδησης και αναπνοή
- Ανοίγεις τον αεραγωγό αλλά το θύμα συνεχίζει να μην αναπνέει

- Ο σφυγμός του δεν είναι ψηλαφητός
- Το θύμα δεν ανταποκρίνεται σε παραγγέλματα και σε επώδυνα ερέθισμα

Το χρώμα που αντιστοιχεί στο παραπάνω θύμα είναι: Μαύρο

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4ο

Πλησιάζεις ένα θύμα αγόρι που βρίσκεται στην εφηβεία και έχει μικρά τραύματα από θραύσματα και φωνάζει υστερικά.

- Το θύμα βρίσκεται σε πανικό και φωνάζει υστερικά
- Το πρόσωπο του είναι καλυμμένο με αίμα
- Οι Αναπνοές του είναι περίπου 28 /λεπτό
- Οι Σφίξεις είναι 112 /λεπτό,
- Βρίσκεται σε εγρήγορση

Το χρώμα που αντιστοιχεί στο παραπάνω θύμα είναι: Κίτρινο 🚒

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Σημειώσεις Μαθήματος Ιατρικής Καταστροφών του ΠΜΣ της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ
- David E. Hogan, Jonathan L. Burstein. Ιατρική Καταστροφών, Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης, 2η Έκδοση, Αθήνα 2010.
- Prehospital Trauma Life Support (PHTLS). 8η Έκδοση (Ελληνική), Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός Δημήτριος. Αθήνα 2016
- Ciotto's Disaster Medicine, 2nd Edition.
- Major Incident Medical Management and Support (MIMMS), The Practical Approach at the Scene, 3rd Edition, Wiley-Blackwell, Advanced Life

Support Group.

- Turriss SA, Lund A. Triage during mass gatherings. Prehospital Disaster Med. 2012;27(6):531-535.
- Rådestad M, Lennquist Montán K, Rüter A, Castrén M, Svensson L, Gryth D, Fossum B. Attitudes towards and experience of the use of triage tags in major incidents: a mixed method study. Prehospital Disaster Med. 2016;31(4):376-385.
- Vincent DS; Berg BW; MD; Ikegami K: Mass-casualty triage training for international healthcare workers in the Asia-Pacific Region using manikin based simulations. Prehospital Disaster Med 2009;24(3):206-213.